

Voorwoord

Jarenlang mocht ik beroepshalve bij ouders en kinderen achter gordijnen en deuren kijken. En werden me aan de keukentafel verhalen toevertrouwd. Jarenlang was ik de hulpverlener die de dynamiek tussen ouders en kroost begeleidde.

Diep respect koester ik voor de mensen die ik zo ontmoette. Ik sprak met hen, in hun eigen taal, met of zonder woorden, op zoek naar grote of kleine daden waarbij ogenschijnlijk niets doen evenveel dadendrang inhield.

Samen met volwassenen en kinderen trok ik op. Ik dacht mee na, twijfelde, mijmerde mee over het dierbaarste in hun leven, hun eigen kinderen of de kinderen van iemand anders. Samen met hen zocht ik hoe het anders kon als het schuurde of misliep. Als getuige van successen en van falen bij mezelf en bij anderen. Ik hoopte mee en stond opnieuw op na een valpartij.

Stuk voor stuk inspireerden die mensen mij. Hun verhalen. Ik leerde van hen. Mijn opleiding tot orthopedagoge en de bijscholingen tijdens mijn loopbaan zijn eveneens van onschatbare waarde bij het begeleiden van mensen.

Drie jaar geleden kozen mijn partner Dirk en ik ervoor pleegouder te worden. Graag nodig ik de lezer uit om via dit boek met verhalen en anekdotes bij óns achter de gordijnen en deuren te kijken, en een kopje koffie te drinken aan onze keukentafel. Of liever een warme kop bouillon?

Laten we samen nadenken, twijfelen, mijmeren over kinderen, onze dierbaren, ieder in de eigen taal. Laten we samen hopen, samen zoeken, samen vieren en samen falen. Samen vallen en onze rug opnieuw rechten. Elkaar inspireren, van elkaar leren!

Een toast op ouderschap en alles wat er bij komt kijken!

Leeswijzer

Dit boek start vanuit de dagelijkse realiteit van ons pleeggezin. We ontvangen een pleegjongen in ons gezin, hij maakt deel uit van ons dagelijks leven. Hij ziet ons in pyjama. Hij helpt ons wanneer we met koorts in bed liggen. Hij ziet ons lachen en huilen en vraagt waarom en krijgt daarop een eerlijk en persoonlijk antwoord. Hij kent onze vrienden, onze families. Hij hoort ons ruzie maken en het weer bijleggen. We zijn geen professionals voor hem. We zijn z'n pleegouders. Mocht ik dit even 'vergeten', dan herinnert onze pleegzoon mij eraan: 'Liesbeth, je bent mijn pleegmoeder, dus niet (meer) mijn begeleidster.'

Pleegzorg is een vorm van zorgen voor en begeleiden van andermans kinderen die plaatsvindt in je eigen huis. Dat is initieel anders dan zorgen, begeleiden of behandelen van (andermans) kinderen als professional in een huis – een hulpverlenende organisatie bijvoorbeeld – waar je niet woont maar wel werkt. Ik start het boek vanuit de praktijk, omdat het in pleegzorg nu eenmaal zo gaat. Trouwens, gaat het niet altijd zo? Eerst ervaren in de dagelijkse praktijk, daarna analyseren en wat is gebeurd, eventueel via theoretische denkkaders, proberen te begrijpen om daarna met verruimde kennis opnieuw te proberen en te ervaren in het dagdagelijkse?

Het boek is op verschillende manieren leesbaar. Het is opgebouwd in twee delen, met elkaar verbonden via verwijzingen.

Deel 1 omvat verschillende 'verhalen' over het reilen en zeilen in ons pleeggezin. Ze kunnen na elkaar gelezen worden, zonder verder in te gaan op de verwijzingen in de voetnoot aan het einde van het verhaal. Ze geven een intieme inkijk in ónze pleegzorgreis, naast zoveel andere boeiende pleegzorgreizen die er bestaan over de hele wereld.

Deel 2 bevat pedagogische denkkaders. Ze dienen ter inspiratie. Dirk en ik zijn geschoolde en ervaren orthopedagogen. Daardoor zitten er in onze rugzak

geïntegreerde pedagogische denkkaders, die we bewust of onbewust als een kapstok gebruiken in de zorg voor en opvoeding van onze pleegzoon. Het is geenszins mijn bedoeling om ze als dé grote waarheid voorop te stellen. We hebben deze kaders ervaren als ruggensteuntjes die óns in ons pleegouderschap de ene keer met meer, de andere keer met minder succes – want zo gaat het in de praktijk – helpen.

Niet elk verhaal verwijst naar een pedagogisch denkkader. Het zou me te verleiden om alle ingezette pedagogische denkkaders op te nemen en te beschrijven in dit boek. De verhalen kunnen op zich interessant zijn om het geheel van de dynamieken doorheen een pleegplaatsing te begrijpen. Er zijn verhalen die verwijzen naar meerdere pedagogische denkkaders. In de dagelijkse praktijk vloeien ze in elkaar over. Opvoeden is eclecticisch.

Ik ben ervan overtuigd dat er ook in de rugzak van elke pleegouder allerlei kapstokken zitten die elk (pleeg)gezin helpen om hoogtes te bereiken en laagtes te overwinnen. Het is een kwestie van je eigen rugzak en die van de mensen rondom je uit te pakken en te kijken wat voor waardevols er reeds in zit.

Het is goed mogelijk dat de lezer andere verbanden ziet tussen de verhalen en de pedagogische denkkaders. Hoe je dingen ervaart, aanvoelt, begrijpt, behandelt, is bij iedereen anders. Het samenspel tussen hoofd, hart en handen is bij iedereen uniek. Daarover respectvol in dialoog gaan is de sleutel tot het verruimen van het denken en het handelen. Het inspireert, het verbindt, zowel de pleegouder, het pleegkind als de begeleider.